

Manifest del CERMI amb motiu del Dia Internacional de les Persones Grans

1 d'octubre de 2021

El 2021 se celebra el 31è aniversari del **Dia internacional de les persones grans**, commemoració instituïda el 14 de desembre de 1990 per l'Assemblea General de les Nacions Unides amb la finalitat de generar consciència sobre l'envelliment i el lloc de les persones grans en la nostra societat.

En el **Dia internacional de les persones Grans, les persones grans amb discapacitat són les grans oblidades**. La discapacitat, ja sigui sobrevinguda o no, és un factor addicional que reclama més i més protecció social, un compliment més estricte i exquisit dels escassos drets existents reconeguts, així com més vigilància i exigència per part de les organitzacions relacionades.

És el cas del Comitè Espanyol de representants de persones amb discapacitat (CERMI), que fa una tasca permanent i proactiva de defensa dels drets de les persones amb discapacitat, sobretot grans, que ha donat lloc a grans avenços legislatius i socials que, tot i que encara insuficients, estan facilitant el disseny i posada en marxa de nous paradigmes.

En aquesta línia comptem amb la important i recentment entrada en vigor de la **Llei per la qual es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones grans amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica**.

La **reforma, impulsada activament pel CERMI**, s'alinea amb la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de l'ONU, en concret al seu article 12, que acaba amb la distinció entre capacitat d'obrar i capacitat jurídica i incorpora l'obligació, per part dels poders públics, de prestar els suports individualitzats que cada persona necessiti per exercir la seva capacitat jurídica i poder, així, prendre i expressar les seves decisions de manera lliure, autònoma i informada.

Els poders públics han de parar especial atenció a aquestes reformes legislatives, donant-los suport i dotant-les dels adequats recursos econòmics i humans que les facin viables i efectives, permetent l'arribada d'altres reformes també necessàries.

La pandèmia de la COVID-19 ha posat de manifest la feblesa de moltes legislacions i sistemes de protecció que emparen a les persones grans.

La discriminació que han patit, per raons d'edat o discapacitat, per ser ateses en les unitats de cures intensives en els moments crítics de la pandèmia, amb conseqüències letals en molts casos, exigeixen dels diferents actors socials reflexió i un compromís ètic i moral perquè no es repeteixin aquests fets.

Els errors dels serveis sanitaris adreçats a aquest sector de població han evidenciat la necessitat inajornable de nous models d'atenció que incorporin les seves característiques específiques com a part de la ciutadania diversa i s'adoptin enfocaments basats en el principi d'igualtat i no discriminació que els assegurin una atenció sanitària en igualtat de condicions a les de la resta.

Les persones grans **han de poder conservar els seus drets i evitar nous problemes d'accessibilitat** en matèria de noves tecnologies: diagnòstics més precisos mitjançant la intel·ligència artificial sempre que prèviament hagi estat entrenada per considerar a aquest grup, telemedicina, impressió 3D d'òrgans o l'"Internet de les Coses" que permet, amb dispositius que la persona pot dur a sobre, un seguiment a distància de variables com el ritme cardíac, els nivells de glucosa o la dispensació intel·ligent de medicaments; tots ells han de ser accessibles, usables, útils i incorporar les seves particularitats

Els recursos per a la gent gran han de respondre als nous paradigmes com el de l'**atenció centrada en la persona**, que parteix del ple respecte a la seva dignitat i drets, als seus interessos i preferències i compta amb la seva participació efectiva. La pandèmia ha evidenciat la necessitat i importància de tenir ciutats accessibles i inclusives que garanteixin que l'entorn construït, l'espai públic, el transport i les seves infraestructures, la informació, comunicació i les noves tecnologies, la comprensió i interacció amb l'entorn, no tinguin obstacles cognitius. Cal també que les instal·lacions públiques i serveis s'adaptin a tothom, especialment a les persones grans amb discapacitat.

Les dones grans segueixen sent un grup social amb gran risc d'exclusió, especialment si a l'edat associem, entre altres factors, la discapacitat, el que fa necessària una atenció específica per a aquest grup.

L'àmbit rural, un altre dels grans damnificats, exigeix una ràpida presa en consideració. La inadequació de les seves infraestructures, la manca de serveis bàsics, tant sanitaris com socials, l'envelliment i solitud de la seva població que no té, en molts casos, d'una xarxa familiar i social de suport els aboca a una perillosa solitud no desitjada. La precarietat, i fins i tot la inexistència de tecnologies de la informació i la comunicació, fa necessària una inajornable intervenció pública i partides pressupostàries adequades, creïbles i immediates.

Són els poders públics i els seus representants polítics els responsables de restituir aquests drets fonamentals a la gent gran a través de les seves decisions. Les conseqüències desastroses de la pandèmia sobre aquest grup no es poden dilatar i cronificar en el temps, hi ha noves iniciatives socials que s'han de tenir en compte, com és el cas de la promulgació d'una nova convenció internacional destinada a la gent gran. **El CERMI espera que Espanya encapçali el corrent mundial que exigeix un nou tractat de drets humans centrat en les persones grans.**

És deure i interès general evitar que les persones grans, i particularment les persones grans amb discapacitat, siguin considerades ciutadania de segona; envellir és un procés que no es deixa de banda i molts d'aquells que avui lluiten per tirar endavant mai poden passar a ser considerats com a tals.

Document elaborat per la Comissió de Persones Grans amb Discapacitat del CERMI Estatal

1 d'octubre de 2021